

Milí přátelé jezerních kotlin a horských luk,

pokud v tyto dny uvažujeme, kam vyrazíme v létě do přírody, činíme tak ve stínu dvou blížících se výročí: 6. července uplyne 100 let od narození Jaroslava Foglara a 15. července to bude 10 let, co se uzavřela životní i spisovatelská dráha Jaromíra Tomečka. Oba mnohostranní tvůrci, jejichž život spočíval na stálém kontaktu s přírodou i na poněkud asketické životosprávě, se s přehledem dožili devadesátky – že by inspirace i pro nás?

No a protože život nečeká, život zavolal a tak všelijak podobně, přinášíme vám náš Tam-tam s obvyklou porcí textů. Nejprve si můžete přečíst o naší výpravě na stockholmskou konferenci o jaderném odpadu. Jestliže si chcete dát placku na čelo z toho, jak už ani jaro není, co bývalo, máme pro vás informaci o další zprávě IPCC. Vracíme se k Zelenému čtvrtku věnovanému sídelní kaši (po které by i kůň zcepeněl!), stoupencům šlapohybů a samoletek nabízíme OZE, rekapitulujeme putování výstav o Boleticích (kde oblaka bílá plují...) uveřejňujeme pozvánky došlé od veselých flišťínů z různých částí jižních Čech a vracíme se i k plantážníkům oceněným v Ropákovi a Zelené perle.

Tvůrci Ďáblíka se s Vámi pro dnešek loučí známým pokřikem: Čingeloš, bangeloš, rozrazil – dobrá práce je náš cíl!

Tomáš Malina

Mezinárodní konference o jaderném odpadu

Poslední dubnový víkend se do švédského Stockholmu sjelo na 50 zájemců z řad neziskového sektoru, ale i vědecké sféry na konferenci o jaderném odpadu s názvem „Coping with Nuclear Waste“ (27. – 29. 4. 2007). Diskuze nad věčnou otázkou Kam s ním? se stala ústředním tématem mezinárodního setkání, které pro místní i zahraniční zájemce uspořádalo švédské občanské sdružení Milkas, zabývající se protijadernými tématy. Stěžejními tématy konference byly: těžba uranu, ukládání radioaktivních paliv a nízkoradioaktivní odpady.

Konferenci zahájil Gordon Edwards z kanadské koalice jaderně odpovědných a nositel Nuclear-Free Future Education Award 2006 svou přednáškou o dědictví jaderného věku. Jeho prezentaci tvořily obrázky kanadského fotografa Roberta Del Trediciho, který se již více jak 30 let věnuje dokumentováním jaderných zařízení a lidských osudů s tím spojených. Oba společně představili jaderný průmysl jako nezodpovědný hazard s rozsáhlým vlivem na současné lidské životy i životy budoucí. Tuto přednášku si přišli poslechnout také studenti gymnázia, kteří si pak obrázky Roberta Del Trediciho prohlédli pozorně znovu v sále konference, kdy byly vystaveny po oba dva dny konference.

Peter Diehl, zastupující organizaci WISE, je v Evropě ojedinělým expertem na problematiku počátku jaderného řetězce. Ve své prezentaci shrnul současnou situaci těžby uranu ve světě a zopakoval environmentální dopady a rizika v souvislosti s haváriemi na těžebních lokalitách. Dále např. upozornil na situaci v Bulharsku, kde byla chemická těžba odstraněna bez sanace a environmentální riziko tam stále trvá. Na toto téma navázal Bruno Chareyron z francouzské organizace CRIIRAD, která vznikla po havárii v Černobylu jako reakce veřejnosti na skrývané informace o kontaminaci a dopadech černobylské exploze ve Francii. Ve své práci se zabývají měřením radonu v domech, odběry a rozbořením vzorků z potenciálně kontaminovaných lokalit. Do své práce zahrnují i vyhodnocování vzorků z těžebních oblastí v Nigeru, které jsou zdrojem uranu pro francouzské elektrárny. Bruno upozornil, že radon uvolňující se při těžbě je pravděpodobně zodpovědný za 10% případů rakoviny, a proto je nutná ochrana. Zástupce místní organizace „Naturskyddsforening“ informoval, že Švédsko ukončilo těžbu uranu v roce 1984 a dodnes se potýká se sanacemi. Přesto však se vzrůstající cenou uranu začíná být i ve Švédsku aktuální obnova těžby. V roce 2005 zahájil proto Švédský báňský úřad jednání s třemi firmami o nové těžbě uranu.

Finská aktivistka Ulla Klötzerová připomněla, že Finsko je první zemí v EU, kde se staví jaderná elektrárna po černobylské havárii a pouze za dobu současné stavby nových jaderných bloků bylo zaznamenáno 700

změn či problémů. Diane D'Arrigo z americké organizace Nuclear Information & Resource Service uvedla méně známou, ale o to důležitější problematiku využívání radioaktivního odpadu při výrobě železa a spotřebního zboží. Umístění jaderných elektráren u moře je dáno především jejich závislostí na dostatku vody pro chlazení okruhů. Ta se pak dostává zpátky do moře kontaminovaná a to především díky starým, nezajištěným technologiím. Limity pro tuto radioaktivitu jsou, s ohledem na jejich vliv a případně i možnou kumulaci v prostředí, značně podhodnocené. I toto je jednou z příčin, proč je Baltické moře nejznečištěnějším mořem na světě. 90% radioaktivního znečištění přichází do Atlantiku z britského Sellafieldu a 94% ryb je kontaminováno radioaktivitou. Navíc po 2. světové válce bylo složeno do Baltského moře 300 000 tun chemických zbraní. Tyto odstrašující příklady dopadu lidské činnosti na biosféru uvedl Per Hegelund ze švédského protijaderného hnutí. Problém znečištěného Baltského moře a radioaktivních odpadů je aktuálním tématem také v Rusku, neboť právě kolem Baltického moře se chystá výstavba až 40 nových reaktorů do roku 2030, v investici v řádu 25 bilionů EUR. Oleg Bodrov, z organizace Green World dále uvedl, že Rusko produkuje cca 50 % světových jaderných odpadů; jejich výroba v roce 2004 dosáhla 16 000 t, oproti tomu závod na jejich přepracování v Mayaku je schopný ročně pojmout 160 t (max. 400 t), což představuje produkci, která je 4x vyšší než kapacita na přepracování. Navíc Rusko stále více snižuje možnost účasti veřejnosti na rozvoji jaderné energetiky a s Kanadou cíleně spolupracují na školení Indů pro realizaci nových reaktorů.

Antony Froggatt se zabývá evropskou politikou a managementem pro ukládání radioaktivních odpadů. Upozornil na nevyrovnanost finančních toků v rámci celé energetiky EU, kdy ta jaderná dostává více jak 50% energetických dotací od EU, z toho na fúzi 3 000 milionů EUR, na ochranu 350 milionů EUR a na výzkum 650 milionů EUR.

Poslední den konference byl věnován občanskému sektoru a společnému workshopu k tématům nízko radioaktivních odpadů, přepracování odpadů a proces ukládání odpadů. O.s. Calla bylo zastoupeno prostřednictvím mé maličkosti ve skupině zaměřenou na problematiku ukládání radioaktivních odpadů ve Švédsku. Občanské sdružení Milkas se přímo účastní Rady švédské organizace na ukládání radioaktivních odpadů, kde mohou připomínkovat celý proces i jednotlivé problematické body. Bohužel sdružení Milkas je tvořeno spíše dobrovolnicemi, které buď na takovouto práci nemají kapacitu nebo dostatek zkušeností; také proto byly dosavadní aktivity o.s. Calla na úložišťových lokalitách přijaty velice kladně. Ve Švédsku je situace taková, že jaderný průmysl finančně podporuje informační kampaně k tématu jaderné energetiky, včene kampaní a to i neziskový sektor, který může být z jeho pohledu kritický. Důvodem je, že tamní jaderný průmysl chce v očích veřejnosti alespoň zdánlivě vypadat nezaujatě a objektivně.

Hana Gabrielová

Odkaz na fotogalerii Roberta Del Trediciho: <http://www.nuwinform.se/deltredici.legacyshow2007.html>
(Redakční poznámka: autorku článku najdete na fotografii v přední řadě první zleva ☺)

Uran znovu na scéně

Momentální vysoká cena uranu láká do českých luhů a hájí nové prospektory a uranový průmysl hledá za každou cenu nové příležitosti pro těžbu. Firma zabývající se geologickou činností TIMEX Zdice s.r.o. požádala Ministerstvo životního prostředí o stanovení průzkumných území pro jeho vyhledávání v lokalitách Jamné, Polná a Brzkov–Západ. Právě v těchto dnech probíhá povoloovací řízení.

Firma TIMEX Zdice s.r.o. již žádala MŽP o stanovení průzkumných území v roce 2005. Žádostem pro průzkum ložisek uranu na Strakonicku u obcí Mečichov, Hlupín, Bratronice, Nahošín a Doubravice, ale i na Vysočině, kde se nacházejí i výše uvedené lokality, nebylo vyhověno s odkazem na nesoulad žádosti se surovinovou politikou státu v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů. Těžba uranu představuje nevratný zásah do přírodních ekosystémů, je spojena s produkcí vysokého objemu radioaktivních a dalších toxických odpadů, jejichž likvidace se promítá do životů obyvatel, a to i po několika dalších generacích. S odstupem času

může být pak velice problematické stanovit faktickou odpovědnost za likvidaci souvisejících dopadů této těžby.

V lokalitě Dolní Rožínka u Žďáru nad Sázavou, kde vláda prodloužila životnost posledního funkčního uranového dolu v Evropě, zatěžuje životní prostředí 90 ha odkališť obsahujících 10 miliónů tun radioaktivních a toxických kalů a zejména pak 406 tisíc m² hald uvolňujících radon. Obvyklý následek vdechování radonu je rakovina plic a další vznik zhoubných nádorů, který se může projevit i po desítkách let.

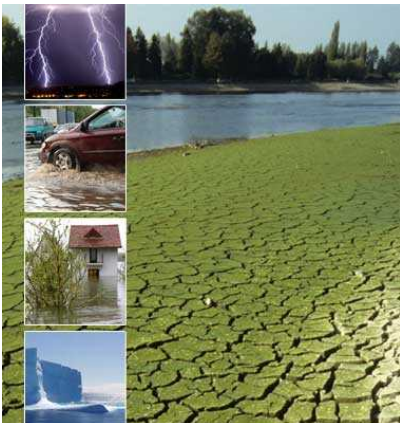
Náklady na sanaci dotčeného území a rekultivaci krajiny v Dolní Rožince byly vyčísleny, dle posledních informací s.p. Diamo, na 5,2 miliardy Kč do roku 2021. V

současné době je na území České republiky evidováno 3 768 starých zátěží uranového průmyslu, které je nutno sledovat a pravidelně kontrolovat. Celková výše nákladů, které bude třeba vynaložit na sanaci lokalit zasažených těžbou uranu, je 53 miliard, a to až do roku 2040 a především z veřejných zdrojů.

Ačkoliv sanace představují až koncovou činnost při těžbě uranu a jsou od počátku těžby většinou vzdáleny desítky let, nelze je při úvahách o plánování těžby opomíjet. Právě až vlastní sanace těžby uranu ekonomicky zřetelně vyčíslují vlastní dopad těžby na životní prostředí. Příklady negativního dopadu na obyvatele v okolí těžby uranu najdeme u nás v dnes již sanovaných lokalitách v okolí Mydlovar, Stráže pod Ralskem, na Příbramsku nebo v lokalitě Jáchymov.

Hana Gabrielová

Změna klimatu – máme ji v rukou

Již třetí dílčí zpráva Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) při OSN byla zveřejněna 4. května v thajském Bangkoku. Pracovní skupina vědců v ní představila výsledky práce na téma „Zmírňování důsledků klimatických změn“. Hlavní závěr zní, že je dosažitelné, aby v příštích desetiletích došlo k výraznému omezení emisí skleníkových plynů. Bude záležet především na využívání vhodných politik a technologií. Dokument specifikuje, jak mohou vlády, průmysl i jednotliví občané společným úsilím omezit spotřebu energií a objem uhlíku v globální ekonomice i při zachování rostoucí životní úrovně a navzdory růstu populace. Celá zpráva byla vypracována 168 autory a revidována několika sty experty.

Podle kalkulací současné prostředky postačují k tomu, aby roční exhalace skleníkových plynů do roku 2030 klesly o 16–31 miliard tun takzvaného CO₂-ekvivalentu. V roce 2000 činily celkem 43 miliard tun. Takové snížení znečištění stačí, aby předešlo nejhorším výkyvům podnebí.

Panel ovšem upozorňuje, že státy musí zavádění čistých technologií účinně podpořit novými zákony, daňovými reformami a podobnými kroky. Obnovitelné zdroje energie by mohly v roce 2030 dodávat 30–35 % světové spotřeby elektřiny. Během pouhých třinácti let lze exhalace oxidu uhličitého, které vznikají při vytápění budov a klimatizaci, s čistým ekonomickým ziskem snížit o 30 %. Opatření ovšem musí začít rychle. Úsilí o snížení emisí během příštích dvou nebo tří desetiletí budou mít velký dopad na šance stabilizovat koncentraci skleníkových plynů na nižší úrovni, varují ekonomové

Celé zveřejněné zprávy a další dokumenty najdete zde (na překladech se pracuje):

<http://www.ipcc.ch/> , <http://realclimate.org/>

S využitím zpráv Informačního centra OSN v Praze (www.osn.cz) a Hnutí DUHA (www.hnutiduha.cz)

zpracoval Edvard Sequens

Česká vláda chrání vysokou produkci skleníkových plynů

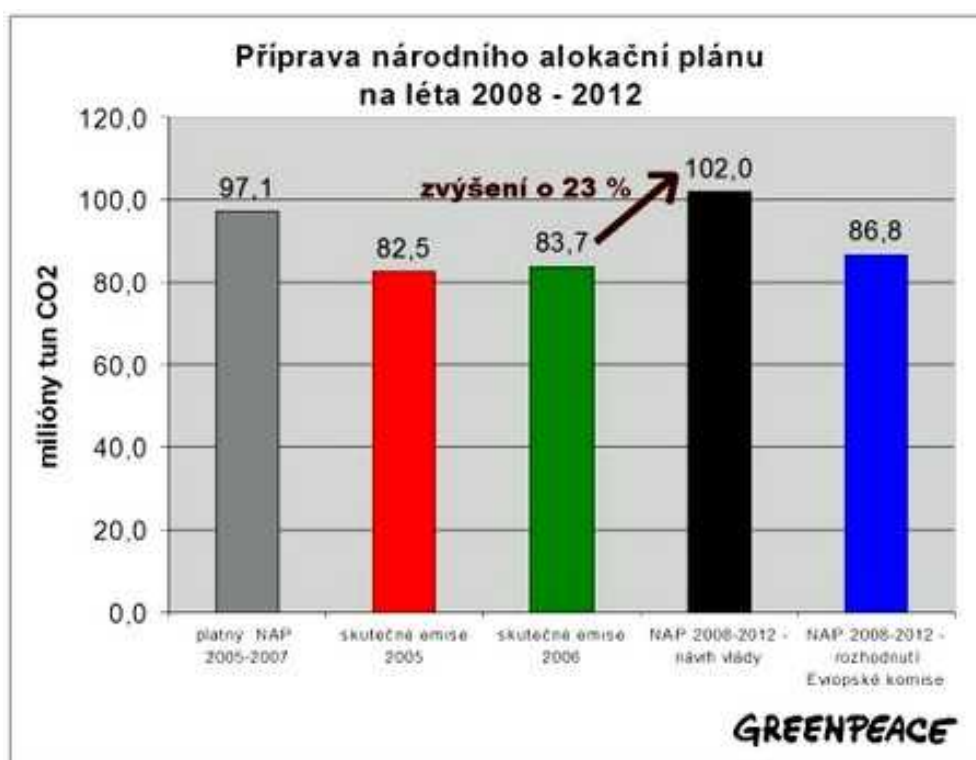
Vláda České republiky na návrh ministra průmyslu a obchodu Martina Římana rozhodla, že se Česká republika bude soudit s Evropskou komisí kvůli množství tzv. emisních povolenek. Emise chce přitom

Říman zvyšovat hlavně proto, aby mohl do roku 2012 státem vlastněný ČEZ vyvážet čtvrtinu veškeré elektřiny vyrobené v Čechách.

Evropská komise letos v březnu povolila České republice třetí nejvyšší emise oxidu uhličitého na obyvatele z celé EU. České vládě to však připadá málo a chce se s Bruslem o množství emisí soudit. Vláda loni na podzim požádala Brusel o 102 milionů povolenek ročně pro roky 2008 – 2012. Skutečné emise přitom v letech 2005 a 2006 dosáhly jen 82,5, resp. 83,7 milionů tun. ČR tedy chtěla svoje emise o zvýšit o čtvrtinu. Evropská komise nakonec letos v březnu rozhodla, že ČR povolí zvýšení „jen“ na 86,8 milionů tun. Účelem celého systému obchodování s emisemi je přitom množství skleníkových plynů dlouhodobě snižovat.

Nejvíce povolenek v ČR spolýkají elektrárny a teplárny. Ani nejdůležitější odhady tuzemské spotřeby elektřiny ale nemohou zdůvodnit vládou požadované zvýšení emisí o 25 %. Ministr Říman si však poradil: naplánoval zvýšení českého vývozu elektřiny na 20 TWh ročně, tedy na čtvrtinu současné produkce všech domácích elektráren. Již nyní je ČR s 13,5 TWh ročně třetím největším vývozcem elektřiny na světě.

Dle tiskové zprávy Greenpeace Edvard Sequens

Finále výstavy Příroda Boletic

Po dvou letech putování končí svoji pouť výstava fotografií „Příroda Boletic“ i její předchůdkyně „Boletice – Klenot přírody“. S trochou nostalgie jsme ji s Petrem Drahošem, který se podílel na většině instalací, za což mu patří veřejné poděkování, v předmájový den nainstalovali ve výstavní síni Husitského muzea v Táboře. Vlastně za touto instalací je také Petr, protože já jsem výstavu chtěl sbalit již po Borovanech. Ale nakonec jsem ji zahrnul do projektu podpořeného MŽP na pokračování kampaně proti výstavbě střediska zimních sportů. Díky vstřícnosti Husitského muzea zahajují Boletice letošní výstavní sezonu v expozici Bechyňské brány „Život a práce středověké společnosti“. Není to shoda náhod při začtení se do kauzy Boletice? Pravdou je, že se na Tábor těším a věřím, že zde bude mít výstava stejný úspěch jako vloni v Muzeu Národního parku a CHKO Šumava ve Vimperku. Turistická sezona a období školních výletů tomu dává oprávněné předpoklady.

Také propagaci jsme neponechali náhodě a potěšilo zejména umístění boletického banneru na internetových stránkách muzea. Zlatým hřebem se stala ochotná pomoc při vyvěšení poutače na památkový objekt gotické Bechyňské brány. Na rozdíl od Vimperka je zde záruka nezcizení a splnění propagačního účelu rovnajícím se několika desítkám plakátů. Součástí výstavy je rovněž cílená nabídka informačních tiskovin, které se rozrostly o nový leták Lesy Boletic. Vlastní instalace pro nás znamenala opět nové prostředí, využití fantazie, rutiny a vzpomínky vážící se ke každému místu instalace. A protože je

představení přírody Boletic pravděpodobně posledním místem, kam naše „výstavní divize“ zavítá, dovolím si pro sebe, ale i čtenáře Dáblíka „zbilancovat“. Putovní výstavku na šesti plastových panelech „Boletice klenot přírody“ jsme poprvé představili na panelové diskuzi v lednu 2005 na českobudějovickém magistrátu. Poté putovala autobusem s Jendou Tomanem a zapůjčenou výstavkou Natura 2000 do Prachatic. Správa CHKO Blanský les ji využila k připomenutí Evropského dne parků v českokrumlovském kině Špičák při promítání ekofilmů. Zdejší návštěvnost byla vynímatečná a potěšitelná.

V nedalekých Chvalšínách, v muzeu Schwarzenberského plavebního kanálu jsme poprvé výstavu spojili s přednáškou, což bylo oživení pro většinu instalací a podílel se na nich vedle bývalého ředitele Národního parku Šumava Aloise Pavlíčka, Vladimíra Molka zejména Bohuslav Kloubec. Z Chvalšín do Polné jsme výstavu převáželi vozidlem Vojenský lesů a statků. Tady, v centru Vojenského újezdu Boletice jsem získal cenné zkušenosti při kontaktu s místními obyvateli, neboť výstava byla umístěna v prodejně smíšeného zboží, kam dřevorubci a vojáci chodili na pivo a podepisovali při tom petici. V té době jsme totiž výstavu využívali pro sběr podpisů pro petici proti výstavbě lyžařského areálu Chlum. A ukázalo se, že to byl dobrý nápad.

Ke každé instalaci se váží nejen vzpomínky, ale i historky, které nenajdete ani v archivních číslech Dáblíka, ani v kronice Cally. Tak třeba v Polné byl nejděčnějším návštěvníkem výstavy dřevorubec, který denně chodil na pivo „na výstavu“ a časem se z něho stal, zvláště po „třech kouscích“ fundovaný průvodce výstavy. Z Polné jsem výstavu v horkých červencových dnech převážel vlakem do zotavovny Olšina, kde setrvala až do zářijové exkurze pro komunální politiky. Byl to asi nezapomenutelný zážitek pro slunící se rekreaty okolo rybníka, když jsem se mezi nimi vynořil z houští po doporučené zkratce s balíkem výstavy pod paží. Z Olšiny měl tu čest stěhovat výstavu „zelený“ starosta Libor Lev do Brlohu.

Odtud si putovka odskočila do Českých Budějovic, aby se stala součástí velké výstavy fotografií Příroda Boletic pořízené spolu s novými panely díky projektu KRASEC. Ekofilm roku 2005 byl okořeněn nejen touto výstavou, ale i seminářem na kterém jsme poprvé představili poutač „ALPY v Čechách?!“ Poprvé jsme také ke zděšení ředitelky Vědecké knihovny vyvěsili poutač s ústředním leteckým snímkem. Do budovy městského úřadu v Českém Krumlově jsme výstavu „propašovali“ díky kolegům ze Šípku. Bohužel, zde nám byla nenávratně odcizena návštěvní kniha i se zápisy z Budějovic.

Nový rok 2006 jsme zahájili výstavou v Kájově.

K její instalaci se váží nejen sněhová kalamita, kvůli níž jsme museli odkládat cestu vlakem, ale i příjemné přijetí na zdejším obecním úřadě, základní škole a jídelně Koní bar. Cestu do Volar si patrně nejdéle bude pamatovat řidič Fordu Transit pan Ladman, který nám výstavu většinou převážel. Cesta zamrzlou, zasněženou a nesolenou Šumavou z Kájova do Volar byl opravdu zážitek. Stejný jako 150 sněhu dole a stejné rozměry rampouchů ze střech. Ve Volarech výstavu zahajoval s díky za její uspořádání exstarosta Mrkvička. Z Volar do Strakonice se výstavu nepodařilo převést v osobním autě, takže zatímco výstava se těšila patřičné pozornosti občanů a čtenářů ve Šmidingerově knihovně, panely odpočívaly v kotelně u Vlasty na Dřípatce. Příležitost dostaly vzápětí v reprezentační zimní zahradě Městského úřadu Prachatice. Zde jsme také poprvé měli možnost řešit situaci s možným zákazem výstavy. Naštěstí se tak nestalo a výstava se mohla přestěhovat do centra Boletic. V Horní Plané setrvala dva měsíce a stala se součástí nejen znovuzvolení pana Hůlky starostou, ale zejména oslav otevření Ptačího území roku 2006.

Bohužel k Horní Plané se váže také jediné místo poškození výstavy a to při transportu na nákladním autě na lesnickou konferenci. Následky „holubovy instalace“ odstraňovala v celém průběhu léta paní Říhová z Muzea NPa CHKO Šumava ve Vimperku. Zde výstavu shlédlo díky deštivému létu a tomu, že se stala na tři měsíce součástí expozice, nejvíce návštěvníků. Cesta z Vimperka do Jindřichova Hradce byla podniknuta pro náledí nadvakrát a s rudlíkem, neboť celou výstavu jsme museli pro nesjízdnost vozit ručně přes dvě hradní nádvoří. Nejrychleji jsme nainstalovali výstavu v městské knihovně v Jindřichově Hradci a v největší výstavní síni v Třeboni. Z Třeboně do Borovan byl jen skok a zde se poprvé a naposledy stala výstava součástí svatebního obřadu. O táboře byla řeč úvodem a věřím, že výstava zde nezapadne, stejně jako železná závora za námi, když jsme výstavu instalovali.

Vladimír Molek

V Českých Budějovicích se vytrídí za rok v průměru dvakrát méně odpadu na obyvatele než v Písku

V Českých Budějovicích bylo za rok 2006 vytríděno v průměru dvakrát méně odpadu než v Písku. Na jednoho obyvatele Českých Budějovic připadá v přepočtu 20 kilogramů vytríděného papíru, plastu a skla. Na obyvatele Písku je to 40,5 kilogramu. V oblasti třídění skla jsou si města téměř rovna, ovšem město Písek poskytuje k recyklaci dvakrát více papíru a téměř třikrát více plastu. Jeden obyvatel Písku také za rok vyprodukuje o 34 kilogramů směsného komunálního odpadu méně než jeden obyvatel Českých Budějovic. Uvádí to „Srovnávací studie odpadového hospodářství měst České Budějovice a Písek“, kterou vypracovala Jitka Straková z českobudějovické pobočky sdružení Arnika.

Studie ukazuje, že pokud se budou chtít České Budějovice v míře třídění odpadu přiblížit Písku a naplňovat tak cíle POH (Plánu odpadového hospodářství) Jihočeského kraje i Českých Budějovic a snížit ekonomickou zátíženost města současným systémem odpadového hospodářství, neobejdou se bez ambiciózních projektů zahrnujících moderních zařízení na svoz, shromažďování, třídění a úpravu odpadu. Studie ve svých závěrech dále konstatuje, že se České Budějovice v budoucnosti neobejdou bez fungující sítě sběrných dvorů a moderní linky na dotřídění odpadu, která zajistí bezproblémový odbyt odpadové suroviny.

Rozdíly v používaných technologiích se podle Strakové významně promítají i do financování. „Zatímco České Budějovice musí na nakládání s odpady doplácet, písecký systém dotace z městského rozpočtu nepotřebuje. Projekty třídících a dotřídovacích linek jsou totiž financovány za spoluúčasti státu a další možnosti plynou z grantů Evropské unie, vysvětluje autorka studie.

Podle Arniky je důležitá také osvěta, která zajistí informovanost obyvatel a povede k navýšení míry třídění odpadu ve městě. „V Písku byla zahájena intenzivní informační a osvětová činnost již na konci 90. let, zatímco České Budějovice začaly lidem vysvětlovat význam třídění odpadů až v roce 2005. Zkušenosti ze zahraničí ukazují, že pro zvýšení výkonnosti recyklačního systému města nebo obce jsou nejzásadnějšími faktory informační a osvětová činnost, technologie sběru odpadu a technologie (efektivnost) shromažďování a třídění odpadu pro pozdější zpracování,“ říká Jitka Straková.

Studie Arniky odhalila také významné rozdíly v nakládání s odpady v obou městech. Zatímco v Českých Budějovicích jsou odpady volně sypány na nákladní auto, v Písku je lisují již během svozu. Na českobudějovické skládce se pak odpady třídí ručně, kdežto písecká je vybavena dotřídovací linkou.

Jitka Straková, Arnika

Srovnávací studie odpadového hospodářství měst České Budějovice a Písek je k dispozici zde: <http://www.arnika.org/tz.shtml?x=2001885>

Další informace o odpadech se dozvíte na adrese: <http://odpady.arnika.org/>

Další informace o schvalování Plánu odpadového hospodářství Jihočeského kraje se dozvíte zde: <http://ceskebudejovice.arnika.org/poh.shtml>

Petice „Za lepší recyklační služby v jižních Čechách“ předána !

Ve středu 30. května předal šéf činohry Jihočeského divadla Martin Glaser spolu s členy petičního výboru Růženu Šandovou a Vladimírem Molkem krajskému radnímu Netíkovi petici „Za lepší recyklační služby v Jižních Čechách“. Petici, kterou zahájilo Hnutí Duha za podpory sdružení Calla a Jihočeské matky v září loňského roku, podpořilo 3. 282 občanů požadujících nejen zkvalitnění recyklačních služeb, ale i zastavení projektu spalovny Mydlovary a stop rozšiřování skládek komunálního odpadu. Dá se říci, že petice

splnila svůj cíl, což se ukázalo zejména při rozhovorech s občany a podle vysokého zájmu lišovské veřejnosti podílet se na rozhodování o rozšíření skládky.

Přestože petice byla šířena nejrůznějšími způsoby, nejvíce se osvědčil sběr podpisů v terénu, za což patří uznání Růženě a Ondrovi Šandových. Díky nim také podpořili petici ministři Kuchtová, Bursík a Schwarzenberg; ale i další představitelé kulturního a společenského života a významné osobnosti, jako např. českobudějovický biskup církve římskokatolické Jiří Paďour, členové folkové skupiny Nezmaři, malíři Václav Johanus a Jaroslav Kerles, ředitel Jihočeského divadla Jiří Šesták, ředitel Ústavu systémové biologie a ekologie Michal Marek a další.

Vladimír Molek

Sídelní kaše se rozlévá už i na jihu Čech

Dubnový Zelený čtvrtek byl věnován jevu tzv. *sídelní kaše*, s nímž nás přijel seznámit pražský architekt Pavel Hnilička, autor knihy *Sídelní kaše - Otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domků (nakl. Era)*, v níž reflektuje neregulovaný a málo diskutovaný problém nenasytného požívání volné krajiny městem a přeměny příměstských vesnic v beztvary předměstí, která postrádají výhody měst i vesnic a kde se rozmazávají a rozvolňují hranice obcí a vše splývá v beztvary řídkou kaši...

Přestože jde o závažný komplexní problém se značným sociálním dopadem, je překvapivě velmi málo diskutován.

Hlavní příčina tohoto problému spočívá především v nízké hustotě osídlení (do 20 osob / ha - tj. nižší než u tradičních vesnic). Charakteristickým znakem „řídké“ zástavby rodinných domů vznikající na volných plochách periferií měst a obcí (tzv. „na zelené louce“) je absence veřejných prostorů (jako jsou např. náměstí, parky, hřiště – v USA jsou někde dokonce i ulice soukromé) a sítě služeb, takže obyvatelé takové oblasti vlastně parazitují na obci, na jejímž okraji zástavba vznikla, přičemž vnitřní infrastruktura obce není zpravidla na takovou zátěž připravena; noví obyvatelé totiž z místa bydliště dojíždějí nejen za prací, ale i za všemi nákupy, potřebami a kulturou. Navíc automobilem, neboť MHD se zde nevyplatí zavádět (a zatěžují tak centrum výfukovými plyny i hlukem a vytvářejí tlak na rozšiřování dopravních cest a budování nových autostrád, které nezabírají jen vyasfaltovanou plochu, ale i další území v rámci ochranných pásem).

Jak ukázaly průzkumy v oblasti hustoty osídlení, v oblasti osídlené do 50 osob/ha se vyplatí jezdit autem, od této hranice se začíná vyplácet MHD a od 100 osob/ha jsou už služby typu (pošta, holič, nákupní středisko) dostupné i pěšky. Také se přišlo na to, že hustěji obydlené ulice jsou bezpečnější (lidé sledují veřejné dění z oken svých bytů, na ulici je více chodců). Bytové domy jsou zajímavější i architektonicky (z pohledu urbánního), tvoří uliční fronty, náměstí a přitom nabízejí více neroztříštěné plochy uvnitř (dvory, zahrady), neboť rodinné domy v „kaši“ na kraji měst jsou situovány zpravidla do centra pozemku (aby si sousedí neviděli do oken).

Velkým problémem jsou tato „sídlíště naležato“ zejména v USA (což bylo dokumentováno skutečně „děsivými“ fotografiemi), ale i v Evropě (Německo, Francie) a v poslední době také na území ČR (např. v okolí Prahy a Brna).

Bohatí lidé se stěhují pryč z města, za lepším prostředím již od doby průmyslové revoluce - ovšem za jiné situace (přelidněná města). Dnes jsou naopak centra měst vylidněná, lidé žijí v sídelní kaši na okrajích a ztrácí se tak výhody a podstatné funkce původního města.

Současný způsob stavění také není trvale udržitelný (dříve měly vesnické domy vlastní studnu, za domem pole a jejich obyvatelé byli proto soběstační). Dnešní obyvatelé centra dotují obyvatele sídelní kaše na periferii, neboť se tam musí vynakládat více peněz z veřejných zdrojů – obec se musí starat o údržbu komunikací (včetně osvětlení

apod.), což na ni plně dolehne sice až za delší čas (kompletní rekonstrukce silniční sítě a další infrastruktury), avšak o to razantněji. Mnozí rezidenti zde navíc neodvádějí daně (jejich firmy sídlí jinde atd.).

Touha po vlastním rodinném domě je legitimní, problematická je však nerozumná parcelace (nezkušená a málo vzdělaná úředníci a investoři) – prodají se pozemky, rozdrobí se vlastnictví a na dlouhá léta se pak nedá s územím už nic dělat (majetky se dále dědí a drobí na menší díly).

Vlastní rodinný dům je ale symbolem sociálního statutu a nezávislosti. Proto je tolik žádán – ovšem realita života v satelitním městečku bývá jiná a někteří lidé to bohužel zjistí, až když se do vysněného domku nastěhují. Mohou pak projít deziluzí a skončit třeba jako „zelené vdovy“ (osamocené ženy v domácnosti, které se nudí ve svém domě, jelikož manžel stále pracuje a domů přichází, resp. přijíždí až pozdě večer).

Ani architekt Hnilička zatím nezná recept na řešení kaše, do níž zabředáme stále hlouběji – ještě není vidět světélko na konci tunelu, neboť dokonce ani lidé, kteří mají územní rozvoj v popisu své práce, zatím nechápu všechny souvislosti výstavby rodinných domů na okrajích měst. A týká se to bohužel i území jižních Čech, jak dokazuje již uskutečněná (např. Dolní Třebonín), nebo plánovaná výstavba (např. Kodetka - viz. obr.) východně od Českých Budějovic.

Petr Drahoš

Kácení stromů podél silnic a místních (městských) komunikací: ano, či ne? (2. část)

*Uvádíme závěrečnou část článku, jehož první díl najdete v květnovém **Ďáblíku**.*

Jaké můžeme použít argumenty pro ochranu silničních alejí?

1. Návrhová a bezpečná rychlost silnic mezi obcemi bývá nejčastěji mezi 30 až 60 km/hod. Dodržení této rychlosti může být jen výjimečně (v případě náledí, mlhy nebo závějí) příčinou kolize automobilu se stromem.
2. Příčinou smrtelných a těžkých úrazů řidičů nárazem do stromu bývá ponejvíce nepřiměřená (=vysoká) rychlost nad danou, v místě bezpečnou rychlost, často pod vlivem i alkoholu v nočních jízdách ze zábav a bujarých návštěv, nezřídka ještě i za nepříznivého počasí.
3. Shodně s nebezpečím nehody neukázněných řidičů figurují také, stejně jako blízkost stromů, ještě bližší osvětlovací sloupy, konstrukce pod nízké reklamy, sloupky dopravních značek, stejně blízké sloupy rozvodu elektřiny a telefonu a také podélné propustky pod boční přejezdy ze silnice na pole či na lesní cestu a také čela příčných propustek se zábradlím z ocelových trubek. Hustota těchto umělých prvků vydá za počet rostoucích stromů a je i horšího charakteru než stromy za příkopy. Káceme stromy jen v jasných případech přestárých nebo opravdu starých stromů, i když vypadají zdravě, a vysazujeme za ně postupně nové listnáče (neovocné) za silničními příkopy ve vzdálenosti přes 2 do 4 metrů od okrajů krajnic vozovek.
4. Nelikvidujeme stromy a keře na svazích těles silnic a silniček ve vzdálenosti nad 3 metry od krajnic. Tyto dřeviny vedle funkcí obdobných v osídlených částech ještě zpomalují tání sněhu, svahy jsou odolnější vůči erozi silných dešťů i vůči splachům zemin s polí do vozovky. Tyto křoviny navíc nahrazují částečně i funkci svodidel a výrazně zkrášlují krajinný reliéf podél silnic.
5. Dovolme jen kultivační probírky dřevin a křovin ve vzdálenostech dle předchozího bodu 4. S odstraněním dřevin lze souhlasit jinak jen v místech, kde je snížena nebo omezena rozhledná vzdálenost řidiče v lomech podélných sklonů vozovek a u příjezdů ke křižovatkám a jiným přípojným místům komunikací.
6. Plně lze souhlasit s odstraňováním korunních přesahů stromů do vozovek, které jednak brání průjezdnému profilu autobusů a nákladních vozidel či traktorům s vysokoprostorovými vleky a jednak se snižuje rozhled na vzdálenost vpřed a je nebezpečí pádu dlouhých větví pádem do vozovky při silných větrech nebo zatížení sněhem.(Čili se zde bude jednat o oprávněnou kultivaci z důvodu bezpečného dopravního provozu.)
7. Nelze souhlasit s kácením stromů a dřevin svévolným způsobem, kdy bez pádných důvodů si správci silnic chtějí ulehčit práci a provozní náklady s odstraňováním listů a spadlých větvíček po zhoršeném počasí anebo že toho času je „hlad“ po dřevě do kamen zdarma do RD šéfů nebo zaměstnanců atp. (Nejlépe se udržují pusté vozovky bez ničeho!)
8. Vytrvale požadovat po povoleném vykácení stromů osazení plastových sloupků s odrazkami a výsadbu náhradních stromů na svazích přilehlých k tělesům silnic a nebo do pruhu za silničním příkopem. Nedostatek značení pustých vozovek bez sloupků s odrazkami může být častou příčinou nehod i ukázněných řidičů.

S využitím textu Strany zelených Vladimír Molek

Digitální set-top-boxy – nenápadní spotřebitelé

Přechod systému vysílání televizního signálu na digitální technologii bude mít i své globální dopady na spotřebu energie. Předpokládá se, že v roce 2005 se celosvětově prodalo asi 100 milionů set-top-boxů, čili zařízení na zachycování digitálního vysílání pro televizní přijímače. V průběhu let 2005 – 2010 jich bude instalováno asi půl miliardy. Už v roce 2005

muselo být v provozu více než 10 elektráren s výkonem 500 MW, které svou energii zásobovaly výhradně tyto set-top-boxy. Jejich spotřeba elektrické energie za dobu životnosti 8 let přesáhne 370 TWh, respektive hodnotu 37 miliard dolarů. Přitom jejich spotřeba energie v době stand-by provozu (když je televize neběží, ale přístroj je připraven k okamžitému provozu) se pohybuje v rozmezí od 2 do 20 wattů.

Pokud jsou v České republice přibližně 4 miliony domácností s plnou vybaveností TV přijímačem, všechny bude potřebné časem vybavit tímto novým spotřebičem (pokud nepočítáme nákup nového TV přijímače přímo uzpůsobeného na příjem digitálního vysílání). Celkový rozdíl ve spotřebě energie (nejhorší versus nejlepší spotřebič na trhu) může činit 630 720 Gwh/rok. Na úrovni mezinárodních organizací i jednotlivých vlád se proto připravuje řada opatření, které budou výrobcům doporučovat nižší hodnoty jejich provozní i stand-by spotřeby energie. Při individuálních nákupech spotřebiteli doporučujeme zajímat se o tyto hodnoty přímo u prodejců. *Další informace:* <http://www.apec-esis.org/settopbox/www/>

Převzato ze Zpráv ze SEVEn, www.svn.cz, duben 2007

Výsledky anket „Ropák 2006“ a „Zelená perla 2006“ (Dokončení z minulého čísla)

Pořadí zbývajících kandidátů ankety Ropák 2006

4) Václav Etlík, podnikatel z Hradce Králové - Královéhradecký kraj (151 bodů)

- za hlavní podíl při způsobení mimořádného rizika poškození životního prostředí (podzemní voda, půda a ovzduší) a zdraví obyvatel obce Libčany nezákonným způsobem skladování kolem 600 tun tisícovky druhů vysoce jedovatých, mutagenních, hořlavých a výbušných látek v areálu firmy Vertex Libčany, přičemž bezpečná sanace této "černé skládky" stála daňové poplatníky kolem 30 milionů korun a za tento čin mu hrozí až osm let odnětí svobody.

5) Ing. Petr Kolman, výkonný ředitel Mostecké uhelné, a. s. Most - Ústecký kraj (141 bodů)

- za snahu prosadit prolomení územních limitů těžby hnědého uhlí v severních Čechách, čímž by se v tomto století zvýšily české emise oxidu uhličitého vzniklé spalováním hnědého uhlí na dvojnásobek, což by vedlo k vystěhování obyvatel Horního Jiřetína a umožnilo velkorypadlům přiblížit se na 500 metrů k Litvínovu a Lomu u Mostu,
- za zodpovědnost při překračování závazných hygienických limitů pro hluk v nočních hodinách na území Horního Jiřetína v důsledku provozu velkolomu ČSA.

6) Ing. Jaroslava Honová, ředitelka odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC na MŽP - Jihomoravský kraj (127 bodů)

- za vydání souhlasného stanoviska pro rychlostní silnici R55 v úseku Moravský Písek - Rohatec, která prochází napříč evropsky chráněným územím soustavy NATURA 2000 ptačí oblastí Bzenecká Doubrava - Strážnické Pomoraví, takže má být z důvodu ochrany ptáků umístěna v délce 12 km do tubusu, aniž by využila českých zákonů a směrnice Rady č. 92/43/EEC a požadovala ekologické posouzení i trasy mimo tuto ptačí oblast, jak doporučoval jeden z odborů MŽP, Správa CHKO Bílé Karpaty, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Česká společnost ornitologická, Český a Slovenský dopravní klub a Děti Země, které navíc do příp. posuzování předložily její alternativní trasování,
- za vydání souhlasného stanoviska pro koncepci územního plánu velkého územního celku Břeclavska s variantou silničního spojení Brna s Vídní výstavbou rychlostní silnice R52 v úseku Pohořelice - Mikulov v dotyku s chráněným územím evropské soustavy NATURA 2000 podle zastaralého zákona z roku 1992 a nikoliv nového z roku 2001, aniž byly z ekologického hlediska posouzeny různé koridory tohoto silničního spojení mezi Brnem a Vídní, např. kolem Břeclavi se čtyřpruhovou silnicí R55 s využitím stopy plánovaného dvoupruhového obchvatu, a aniž byly posouzeny přeshraniční vlivy, přičemž podle výpočtů je navíc výstavba silnice R52 ekonomicky neefektivní.

7) JUDr. Ing. Roman Makarius, CSc., předseda Českého báňského úřadu - Středočeský kraj (118 bodů)

- za podporu vydaného povolení Obvodním báňským úřadem v Kladně v roce 2006, a potvrzeném ČBÚ, podle rozhodnutí Okresního národního výboru v Mělníku z roku 1978 o rekultivaci starého důlního díla, tj. jámy zatopené vodou po těžbě písku u obce Čechelice na Mělnicku, pro společnost H.Z.C.J., a. s. Jeneč, která ho chce zasypat přibližně dvěma milióny kubíky různého materiálu, ačkoliv nyní jde o jezero na ploše 8 hektarů s velmi čistou vodou uprostřed lesů, které je využíváno k rekreaci obyvatel okolních obcí, přitom před vydáním tohoto povolení nedošlo podle vyjádření MŽP k posouzení vlivů na životní prostředí a podle vyjádření KÚ Středočeského kraje nebyly povoleny výjimky ze zákona k zásahu do biotopů zvláště chráněných živočichů – obec Čechelice se již 13 let brání zasypání tohoto jezera.

8) Ing. Leoš Křenek, ředitel odboru odpadů na MŽP - Česká republika (97 bodů)

- za podíl při eliminaci snah měst a obcí a občanských sdružení usnadnit občanům nakládání s biologicky rozložitelným odpadem, např. jejich zpracováním v obecním kompostovišti podobně jako na Slovensku, přitom podle zákona o odpadech bylo MŽP povinno k 1. 4. 2007 vydat vyhlášku na podporu recyklace bioodpadů v kompostárnách, kterou měl připravit odbor odpadů,
- za zodpovědnost v řízení odboru odpadů, který nebyl schopen připravit potřebné nástroje na dosažení těchto hlavních cílů Plánu odpadového hospodářství ČR: a) do roku 2010 zvýšit míru recyklace komunálních odpadů na 50 %, v roce 2005 byla jen 16 %, a snížit množství skládkovaných biologicky rozložitelných odpadů na 75 %, b) do konce roku 2006 definovat podmínky pro označení zařízení spalujících komunální odpady jako způsob využívání odpadů R1 a jako způsob odstraňování odpadů D10 - označení má přímou souvislost s dovozy odpadů ke spálení ve spalovnách, c) do konce roku 2006 připravit návrh novely zákona o odpadech vedoucího ke zlepšení podmínek separovaného sběru odpadů, d) do konce roku 2006 připravit návrh opatření ke zkvalitnění systému vratných nápojových obalů s cílem prevence vzniku odpadů,
- za zodpovědnost při předložení příslušné legislativy, která by umožnila dávat investice do mechanicko-biologických úpraven odpadů, které jsou běžné např. v Německu a v Rakousku, namísto do spaloven komunálních odpadů.

9) Ing. Ivan Hlaváček, ředitel firmy InterCora, s. r. o. Plzeň - Plzeňský kraj (56 bodů)

- za prosazování výstavby obchodního centra v Plzni v ulici U Prazdroje, které by přitáhlo další automobilovou dopravu do místa, které již nyní trpí nadlimitním hlukem a vysokými dopravními intenzitami, a v jehož těsné blízkosti dvě velká obchodní centra již stojí,
- za prosazování výstavby obchodního centra v Klatovech na místě historicky cenných budov továrny Škoda z roku 1854 i přes odpor řady místních obyvatel, členů zastupitelstva i řady architektů, které by do blízkosti centra města přilákalo další automobily, čímž by mohlo dojít k nárůstu koncentrací výfukových plynů a k překročení limitů hluku,
- za prosazování výstavby Kauflandu v těsné blízkosti historického centra Domažlic s rizikem zvýšení počtu automobilů a tím i k vzrůstu emisí výfukových plynů a k překročení limitů hluku.

10) Ing. Karel Bláha, CSc., náměstek ministra životního prostředí - Česká republika (51 bodů)

- za hlavní podíl při formování postoje ČR k návrhu nové evropské chemické politiky REACH, který nebral v úvahu důslednou ochranu lidského zdraví a životního prostředí, neboť např. nezajistil zpracování studie o dopadech REACH na zdraví osob a životní prostředí, a současně vycházel vstříc chemickému průmyslu kritikou principu povinné náhrady nebezpečných látek dostupnými a bezpečnými alternativami.

11) Ing. Petr Šilar, radní Pardubického kraje (Koalice pro Pardubický kraj) a předseda Dozorčí rady EVO Opatovice, a. s. - Pardubický kraj (51 bodů)

- za propagaci výstavby ekonomicky i ekologicky rizikové velkokapacitní spalovny komunálních a průmyslových odpadů v Opatovicích nad Labem pro asi sto tisíc tun odpadů ročně (později i dvakrát více) za asi dvě a půl miliardy korun místo prosazování sběru, třídění a recyklace odpadů a navzdory nesouhlasu 11 obcí a měst v okolí, včetně Hradce Králové, čtyř tisíc signatářů protestní petice a výsledku referenda v Opatovicích nad Labem, kterým místní občané odmítli vstup obce do firmy EVO Opatovice, a. s. během následujících dvou let i výstavbu této spalovny pro odpad na území obce.

12) RNDr. Oldřich Vacek, CSc., autor posudku na dokumentaci o hodnocení vlivů silnice R55 Moravský Písek - Rohatec - Jihomoravský kraj (35 bodů)

- za vypracování posudku pro vedení rychlostní silnice R55 v úseku Moravský Písek - Rohatec, kterým podpořil její výstavbu ve variantě napříč ptačí oblastí Bzenecká Doubrava - Strážnické Pomoraví s tubusem délky 12 km, který má zabránit usmrcení a zranění jednotlivých ptáků, aniž podle českých zákonů a směrnice Rady č. 92/43/EEC vrátil dokumentaci k doplnění o posouzení varianty trasované mimo tuto ptačí oblast, která by zabránila zničení stanovišť těchto ptáků, zajistila by celistvost jejich biotopů a zamezila by jejich rušení i likvidaci; přitom posouzení této alternativní trasy doporučoval jeden z odborů MŽP, Správa CHKO Bílé Karpaty, Agentura ochrany přírody a

krajiny ČR, Česká společnost ornitologická, Český a Slovenský dopravní klub a Děti Země, které navíc do příp. posuzování předložily její trasu.

Pořadí zbývajících autorů výroků z ankety Zelená perla 2006

4) Rut Bízková, náměstkyně ministra životního prostředí (151 bodů): „*Ne, navýšení to není, je to naopak snížení, i když to vypadá paradoxně. Vyšší číslo znamená nižší emise, protože ekonomika se vyvíjí.*“ (odpověď na otázku, proč chce MŽP prostřednictvím tzv. Národního alokačního plánu (NAP) umožnit zvýšení emise oxidu uhličitého o 25 %, a neponechat je alespoň na stávající úrovni): ČRo1-Radiožurnál – Radioforum o povolenkách pro emise oxidu uhličitého v letech 2008-12 – http://www.rozhlas.cz/radionaprani/archiv/_audio/00465568.mp3, 10. 11. 2006

5) Vladimír Jindra, myslivec z Horní Plané (149 bodů): „*Rys je škodná. Jedna taková potvora potřebuje dva tisíce hektarů. Je jich moc, vždyť už viděli rysa až u Budějovic.*“ - z článku Myslivec dál tvrdí, že rys je škodná, Českokrumlovské listy, 2. 5. 2006

6) Václav Klaus, prezident ČR (102 bodů): „*Aktivistická nevíra v budoucnost je populistický postoj lidí, kteří si z katastrofických scénářů dělají povolání. Nejprve vytvoří problém a pak nám k němu navrhnou „svá“ spásná řešení.*“ - z článku *Skutečná nebezpečí podceňujeme*, MF DNES, 21. 8. 2006

7) Tomáš Jirsa, starosta Hluboké nad Vltavou a senátor (ODS) (86 bodů): „*Kvůli ochraně chřástala polního nedovolíme vybudovat celoevropský ochranný systém pro živočišný druh homo sapiens. A až jednou budeme napadeni a evropský homo sapiens jako druh vyhyne, pro chřástala polního a kulíška nejmenšího konečně nastanou zlaté časy.*“ - komentář k článku *Vzácný pták proti základnám USA* - z článku *A co sapiens?*, Lidové noviny, 27. 1. 2006

8) Vlastimil Aubrecht, zmocněnec vlády ČR pro severozápadní Čechy a poslanec PS P ČR (ČSSD) (78 bodů): „*Když se lokality, pod nimiž je uhlí, nechají jen tak a nebudou se rekultivovat, časem by se mohly změnit v opuštěné skládky.*“ - z článku *Aubrecht: Netěžit jsou i ekologické ztráty*, Právo, 4. 1. 2006

9) Václav Piša, odborník firmy ATEM – Ateliér ekologických modelů, s. r. o. Praha (76 bodů): „*Vliv na faunu žijící přímo na ploše výstavby bude trvalý – větší druhy se započítím stavebních prací lokalitu opustí, menší organismy budou přesunuty do nové lokality spolu se zeminou. Poškození zvláště chráněných druhů živočichů se nepředpokládá.*“ - *Oznámení záměru stavby a jeho vlivu na životní prostředí rychlostní silnice R35 v úseku Vysoké Mýto – Staré Město*, květen 2006

10) Václav Klaus, prezident ČR (62 bodů): „*Minutu po té, co jsme objevili projednávání zákona o evropské regulaci chemického průmyslu v Evropského parlamentu (EP), se nám zdálo, že nastal konec světa.*“ - z článku *Václav Klaus: „Nastal konec světa!“ o semináři Centra pro ekonomiku a politiku na téma „Evropská regulace chemického průmyslu: Rozhoduje EU lépe než národní stát?“*, který 16. 1. 2006 prezident moderoval, <http://www.fragmenty.cz/j0915.htm>

11) Jaroslav Kubera, primátor Teplic a senátor Senátu P ČR (ODS) (61 bodů): „*Hurikány sužovaly střední Ameriku odjakživa, ledovce vždycky tály a netály. Martin Bursík ještě neexistoval a nebyla strana zelených ani žádná jiná, člověk nic neovlivňoval a přesto mamuti vymřeli.*“ - z článku *Neděje se nepravostí víc než dřív*, Teplický deník, 29. 9. 2006

12) Vlastimil Aubrecht, zmocněnec vlády ČR pro severozápadní Čechy a poslanec PS P ČR (ČSSD) (53 bodů): „*Představa nezaměstnaných havířů vesele poskakujících, tu v remízu, tu na louce, jak nadšeně čichají k polním kvítkům a trhají šťovík k nedělnímu obědu, je sice idylická a oku ekologa lahodí, s realitou dnešního Mostecká má však pramálo společného.*“ - z článku *Horní Jiřetín a střílení bobrů*, Právo, 10. 1. 2006

13) Mirek Topolánek, předseda ODS (39 bodů): „*Ptáte-li se mě na budoucí možnou koalici se zelenými, pokládám to za naprosto havarijní variantu.*“ - z článku *Bude to i bolet*, Euro, 15. 5. 2006

14) Vojtěch Filip, předseda ÚV KSČM a poslanec PS P ČR (KSČM) (31 bodů): „*Ochranu životního prostředí, přírody a krajiny pokládám osobně za jeden z nejnaléhavějších úkolů současnosti.*“ - z článku *Jeden z nejnaléhavějších úkolů současnosti*, Haló noviny, 7. 4. 2006

15) Petr Pudil, generální ředitel Czech Coal, a. s. (31 bodů): „*Pokud zůstanou zachovány limity těžby hnědého uhlí v severních Čechách, hrozí za deset let výpadek dodávek tepla pro zhruba milion lidí.*“ - z článku *MUS: Zachování limitů těžby ohrozí milion odběratelů tepla*, Zpravodajství ČTK, web.spoluziti.cz/miranda2/m2/spoluziti/_medii/old/2006/20061101b.html, 1. 11. 2006

16) Jiří Hanzlíček, poradce ministra průmyslu a obchodu pro ekologii (23 bodů): „Stojí za povšimnutí, že v čele kandidátek Strany zelených jsou fundamentalisté, pro které je každá polopravda dobrá a užitečná.“ - z článku *Těšme se na výhru zelených*, *Hospodářské noviny*, 27. 3. 2006

17) Radomír Jonáš, radní města Brna (ODS) (14 bodů): „Z mé dosavadní politické činnosti neznám případ, kdy se k rozvojovým záměrům města Brna postavili brněnští zástupci Strany zelených a Hnutí Duha konstruktivně.“ - z článku *Proč jsou zelení a aktivisté škodná*, *MF DNES-jihní Morava*, 20. 4. 2006

18) Jaroslav Doubrava, starosta obce Telnice (KSČM) (10 bodů): „Zelení aktivisté nejsou potřební hlídací psi životního prostředí, za které se rádi vydávají, ale spíše iracionální populisté.“ - z článku *Zelení aktivisté selhali*, *Ústecký deník*, 28. 2. 2006

Znáte dobře břehule?

Pokud ne, tak máte jedinečnou možnost se s nimi seznámit prostřednictvím ojedinelé brožury, kterou pod názvem „Břehule říční – praktické a právní aspekty ochrany v podmínkách ČR“ vydalo sdružení Calla v květnu. Poprvé se v této brožuře, jejímž hlavním autorem je dlouholetý spolupracovník Cally Petr Heneberg, setkáme s ISBN. Vydání podpořila EU v rámci projektu ESF v projektu KRASEC a získat ji můžete v kanceláři Cally nebo poštou za úhradu poštovného. Členové a příznivci se mohou těšit na nejbližší rozesílku.

Vladimír Molek

Nabídka plakátů k energetice

Nabízíme Vám bezplatné zaslání plakátů formátu A2 s energetickou tematikou pro účely environmentální výuky či osvěty. Plakát jsme nabízeli již v loňském roce v rámci soutěže pro ZŠ "Čistá energie pro modrou planetu" a jelikož poptávka o něj neustala tak jsme realizovali dotisk. Pokud budete mít o tento plakát zájem sdělte nám prosím počet plakátů, který si přejete zaslat a svou poštovní adresu na email: hana.gabrielova@calla.cz

Pozvánky na akce

Milí přátelé,
v souvislosti s II. ročníkem Dne pro obnovitelné zdroje energie (případně na středu 6. června a informovali jsme o něm v předstihu v minulém *Ďáblíku*) se pořádají také další akce, na něž bychom Vás rádi pozvali (podrobnější informace si můžete stáhnout z: <http://www.calla.cz/index.php3?path=energetika/ostatni&inc=doz.inc>)

Výstava "Obnovitelné zdroje energie - prezentace jihočeských členů Ökoenergieclusteru" 6. - 20. června 2007, Vstupní hala Krajského úřadu Jihočeského kraje.

Výstava bude prezentovat firmy a sdružení činné v oblasti obnovitelných zdrojů energie a podá přehled produktů a služeb poskytovaných v Jihočeském kraji. Ökoenergiecluster byl oceněn Evropskou komisí jako nejlepší evropský cluster 2006. Kontakt: ECČB, tel.: 387 312 580, [premek\(zavinac\)eccb.cz](mailto:premek(zavinac)eccb.cz)

Exkurze "Vytápění biomasou" 14. června 2007, jednodenní exkurze (8:00 – 19:00 hod.)

Exkurze tématicky navazuje na seminář, účastníkům umožní seznámit se s konkrétními příklady vytápění biomasou v Jihočeském kraji a Horním Rakousku. Překlad, doprava a odborný výklad zajištěny.
Kontakt: ECČB, tel.: 387 312 580, [premek\(zavinac\)eccb.cz](mailto:premek(zavinac)eccb.cz)

Výstava Příroda Boletic

Akci pořádá: Calla | Kdy: 2.5. - 14.6.

Kde: Tábor, Husitské muzeum - Bechyňská brána

Ohrožení králové nebes

Výstavu Klubu ochrany dravců a sov představí Calla v Lišovské galerii (Schwarzenberský špitál) od 1. do 19. června. Více na: <http://kodas.detizeme.cz/>

**OBČANSKÉ SDRUŽENÍ ZACHOVALÝ KRAJ SRDEČNĚ ZVE NA
SETKÁNÍ S JAROMÍREM ŠTĚTINOU V SOBOTU 9. ČERVNA**

**TERÉNNÍ VÝZKUM ČERTOVA KAMENE U MODLÍKOVA – POJEDE SE NA KOLECH,
SRAZ NA NÁMĚSTÍ V NADĚJKOVĚ VE 14 HODIN**

**BESEDA V KINOBARU U KOSTELA OD 17 HODIN: „NOVÉ POZNATKY V ETOLOGII
ČESKÉHO ČERTA SE ZVLÁŠTNÍM ZŘETELEM K NADĚJKOVU A OKOLÍ“**

Od papíru ke knize

Akci pořádá: Šmidingerova knihovna Strakonice | Kdy: od 11.5. 2007 do 11.6. 2007

Kde: Šmidingerova knihovna Strakonice, Zámek 1

Výstava Vám ledacos poví o papíru a o knihách – Jak se vyrábí papír? Jak se třídí a recykluje? Co se z papíru vyrábí, jak z papíru vzniká kniha? Připravili jsme pro Vás z našeho fondu několik zajímavých knih a dalších materiálů týkajících se papíru, knižní vazby atp.

Zelený večer

Akci pořádá: Čajovna Inspirace, Šmidingerova knihovna | Kdy: 13. června 2007 od 18 hodin

Kde: Čajovna Inspirace v budově hotelu Bavor ve Strakonících

Pojďte si s námi posedět u zeleného čaje a povídat si o zelené přírodě. V příjemném prostředí čajovny Vás čekají filmy, dokumenty, čtení o přírodě, ohleduplném způsobu života vůči přírodě a nejen to. Aktuální téma se dozvíte v knihovně nebo v čajovně.

Zelený čtvrtek:

„Rozvojová pomoc v Zambii aneb zkušenosti Jihočecha“

„Již třikrát (2004, 2005, 2006) jsem navštívila Zambii a pracovala zde v rámci rozvojové pomoci s dětmi ulice, a pokud to půjde, pojedu tam stoprocentně znovu!!!“

Co to vlastně rozvojová pomoc je? Jak se od roku 1964 vyvíjela v Zambii? Představení úlohy dobrovolníka, dobrovolnictví a s tím spojené přímé zkušenosti. Jaká kritéria musí člověk splňovat, aby se mohl stát dobrovolníkem v Zambii, jak je to s dětmi ulice a mnoho dalších informací

S Mgr. Veronikou Šimečkovou

Čtvrtek 14. června 2007 od 17 hod v galerii Měsíc ve dne, Nová ul.3, České Budějovice.

Více informací: ROSA – společnost pro ekologické informace a aktivity, Nádražní 55, České Budějovice, tel.: 387 432 030, rosa@ecn.cz, <http://rosa.ecn.cz>

Calla – Sdružení pro záchranu prostředí, Fráni Šrámka 35, České Budějovice, tel.: 387 310 166, calla@calla.cz, www.calla.cz/

Příště: září 2007 – Biopotraviny

Šumava 007: Týden v národním parku

Díky pozitivním změnám v posledních letech je Šumava na dobré cestě stát se opravdovým, mezinárodně uznávaným národním parkem. Dostane zde ale po lednové vichřici opravdu přednost ochrana divoké přírody nebo opět podnikání postavené na těžbě dřeva?

30.6.-7.7. 2007, místo konání: kemp Antýgl (5 km od Modravy). Vezměte si s sebou kolo.

Co vás čeká: Spanilé jízdy Šumavou s informačními materiály. Lesní monitoring. Pomoc při revitalizaci rašeliniště. Kosení mokřadní louky. Přednášky, exkurse, besedy a projekce filmů. Noční bubnování a úplňkový pochod. Koncerty pro Šumavu. Happening.

Více podrobností naleznete na www.hnutiduha.cz. Pomozte chránit divočinu v národním parku.

Hnutí DUHA vás zve na poznávací Pochod napříč národními parky Šumava a Bavorský les: 23.–26.srpna 2007

Uvidíte nejkrásnější místa národních parků Šumava a Bavorský les – „Zelené střechy Evropy“: horský smrkový prales, ledovcová jezera, kamenné moře, podmáčené lesy a rašeliniště. A také polomy po orkánu Kyrill. S odborným průvodcem navštívíte Schwarzenberský kanál, Plešné jezero, Trojmezenský prales, Modravu, Cikánskou slat', Malou Mokřávku, Černou horu, prameny Vltavy, Bučinu, Luzný, Roklan, Roklanské jezero, Seelensteig (stezka lesních prožitků) a Teufelsloch (Děblova soutěska).

Podrobné informace včetně přihlášky na www.hnutiduha.cz

Obce Chyšky, Nadějkov, Zhoř, o.s. Zachovalý kraj a římskokatolická farnost Chyšky Vás zvou na

Koncert proti úložišti (jaderný odpad nechceme) .

Účinkuje rocková kapela **SECOND HAND BAND**

Neděle 1. července od 16 hodin, areál rekreačního střediska Růžená.

Den otevřených dveří větrných elektráren

Udělejte si výlet. Přijďte se **v sobotu 16. června od 9 do 16 hodin** podívat k některé z českých moderních větrných elektráren. Budete se moci přesvědčit, jak větrníky působí v krajině, a zblízka si prohlédnout tyto technologie, které vyrábí elektřinu bez exhalací a radioaktivního odpadu.

U každé elektrárny vám po celý den budou k dispozici jejich provozovatelé, aby vám zodpověděli konkrétní dotazy. Každou celou hodinu proběhne ucelený výklad o roli větrných turbín v české energetice a jejich přínosech pro životní prostředí a přilehlé obce. Zájemci se také budou moci podívat do útrob těchto strojů. Na místě si budete moci vzít zdarma aktualizované brožury „Větrné elektrárny: mýty a fakta“.

Den otevřených dveří proběhne u jedenácti větrných elektráren a farem: Pavlov u Jihlavy, Břežany u Znojma, Jindřichovice pod Smrkem na Liberecku, Protivanov a

Drahany (okres Prostějov), Gruna-Žipotín (okres Svitavy), Hraničné Petrovice na Olomoucku, Odry-Veselí (okres Nový Jičín), Nová Ves v Horách u Litvínova, Rusová – Podmíleská výšina a Loučná pod Klínovcem (okres Chomutov). Podrobné informace o jednotlivých projektech a instrukce, jak se na místo dostanete, jsou <http://www.hnutiduha.cz/vitr/lokalita.php>.

Pozor, soutěž - Výherci získají u vybraných projektů možnost výstupu na gondolu větrné elektrárny (za příznivých povětrnostních podmínek). Soutěžní otázky a bližší informace na <http://www.hnutiduha.cz/vitr/soutez.php>.

Akci pořádá Hnutí DUHA.

Doporučte Ďáblík svým přátelům a známým!

Archiv všech dosavadních čísel najdete na internetu:

<http://www.calla.cz/dablik>

Ekologická poradna sdružení Calla – poradenství pro Vás

Mimo běžná témata ekologické poradny u nás můžete hledat pomoc v oblastech, na které se specializujeme:

Ochrana přírody a krajiny - metodická i právní pomoc občanům, obcím a občanským aktivitám při rozhodování o stavbách a činnostech ovlivňujících životní prostředí, zapojování veřejnosti do procesů posuzování vlivů staveb na životní prostředí, využívání zákonů o poskytování informací, zakládání občanských sdružení, organizování občanských aktivit, zprostředkování posudků.

Za tuto oblast poradny odpovídá Vladimír Molek, dosažitelný na telefonu 387 311 381, v době nepřítomnosti možno využít druhé tel. linky 387 310 166, která slouží zároveň jako záznamník a fax, e-mail: vladimir.molek@calla.cz.

Trvale udržitelná energetika - poradenství občanům, obcím i občanským sdružením v oboru obnovitelných zdrojů energie, jejich možnostech, dostupnosti, podporách pro realizaci, legislativě apod. Poradna spotřebitelům elektřiny při jejich problémech s distributory. Právní a všestranná informační pomoc obcím, u nichž by mohlo být vybudováno konečné úložiště vysoceradioaktivních odpadů, archiv informací k jaderné energetice. *Pro odpovědi z oblasti energetiky se obraťte na Edvarda Sequense na telefon (se záznamníkem i faxem): 387 310 166, e-mail: edvard.sequens@calla.cz.*

Alternativy pro zemědělství - informace o pěstování technických plodin v zemědělství a jejich dalším využití. Konzultace pro zemědělské podniky v oblasti energetické soběstačnosti: pěstování energetické biomasy, využití biopaliv. Archiv videí, fotografií, publikací a informačních materiálů o pěstování, zpracování a využití konopí setého. *Poradnu v oblasti zemědělství u nás vede Hana Gabrielová, kterou kontaktujte pomocí telefonu (se záznamníkem i faxem): 387 310 166 nebo e-mailu: hana.gabrielova@calla.cz.*

Poradenské hodiny pro veřejnost v kanceláři sdružení - Fráni Šrámka 35, České Budějovice:

Pondělí – 9 až 13 hodin (především energetika)

Úterý – 13 až 17 hodin (především všeobecné poradenství)

Středa - 9 až 13 hodin (především ochrana přírody a krajiny)

Osobní návštěva mimo poradenské hodiny je možná po předchozí domluvě. Využijte poradenství pomocí e-mailu: poradna@calla.cz. Písemné spojení: Calla, P.O. BOX 223, 370 04 České Budějovice.

Ekologické poradenství je podpořeno z prostředků evropského sociálního fondu a Ministerstva životního prostředí v rámci projektu jihočeské sítě environmentálních center KRASEC.

Zpravodaj Ďáblík vydává:

Calla - Sdružení pro záchranu prostředí

Naše adresa: P. O. BOX 223 370 04 České Budějovice

Sídlo: Fráni Šrámka 35, České Budějovice

Telefon a fax: 387 310 166

Telefon: 387 311 381

E-mail: calla@calla.cz

Internet: <http://www.calla.cz/>

Naše konto: 3202800 – 544 / 0600 GE Money Bank, pob. České Budějovice

IČO: 62536761

Uzávěrka dalšího čísla je 29. června 2007.

►► Nechcete-li dostávat tento zpravodaj, napište nám a my Vás okamžitě vyřadíme z adresáře. ◄◄

►► Chcete-li se přihlásit k jeho pravidelnému odběru, pište na dablik.calla@centrum.cz ◄◄